

OPETTAJILLE

ESIMERKKEJÄ

OPETTAJIEN

AJATTELUSTA JA

SALKKUTEHTÄVISTÄ

PERUSOPETUKSEEN

Esimerkkejä opettajien ajattelusta ja salkkutehtävistä perusopetukseen

Alla olevat esimerkit ovat opettajien kokemuksiensa Kielisalkun käytöstä eri vuosiluokilla.

1. Tapausesimerkki kielisalkun toteutuksesta perusopetuksessa, Joensuun normaalikoulu

JOHDANNOKSI

Joensuun normaalikoulussa alakoulun kaikille opettajille suunnatussa EKS-esitteessä (<http://jnor.joensuu.fi/>) on mainittuna seuraavat näkökulmat kielisalkusta alakoulun opettajan tukena:

Miten kielisalkku toimii?

- Kielisalkku yhdistää koulussa ja koulun ulkopuolella saadut opit ja kokemukset vieraista kielistä ja tuo esille opiskelijan kohtaamiset eri kulttuurien kanssa,
- Yksi salkku sisältää kaikki opiskelijan osaamat kielet. Joensuun normaalikoulussa salkkuun kuuluu myös äidin-kieli,
- Itsearviointin kehittyminen ja vertaispalautteen antaminen ovat tärkeä osa salkkutyöskentelyä ja nämä taidot auttavat opiskelijaa kasvamaan entistä itsenäisemmäksi kielenkäyttäjäksi,
- Työkansioon voi kerätä monenlaista materiaalia, kuten kirjoitelmia, piirroksia, matkapäiväkirjoja ja videoita esityksiä.

Miksi käyttäisin kielisalkkua opetuksessani?

- Salkkutyöskentelyssä oppilaan tietoisuus omasta oppimisestaan kasvaa,
- Kielisalkku kehittää oppilaan positiivista kieliminää korostamalla myönteisiä kielenoppimiskokemuksia,
- Salkkutyöskentelyssä pyritään kohotti autonomista opiskelua, jolloin oppilaan oma vastuu opiskelusta korostuu,
- Opettajalle kielisalkku on myös arvioinnin apuväline, joka havainnollistaa osaamisen tason,
- Salkkutyöskentely edistää oppilaan tunteista ja tuo oppilaasta esille puolia, jotka muuten eivät näkyisi koulussa,
- Opettajien keskinäinen yhteistyö lisääntyy. Joensuun normaalikoulussa vieraiden kielten opettajat ovat yhdessä suunnitelleet kielisalkun käyttöä,
- Salkku antaa opettajalle tietoa oppilaan aikaisemmista kieliopinnoista koulun tai kouluasteen vaihtuessa,
- Salkun avulla opetukseen saa vaihtelua ja se helpottaa opetuksen liittämistä arkielämään ja autenttisiin kielenkäyttötilanteisiin.

KIELIOHJELMA

Joensuun normaalikoulussa tavoitteena on lisätä kielenopiskelua mahdollisimman varhain sekä mahdollisimman monessa kielessä. Venäjä ja saksa pyritään toteuttamaan englannin rinnalla joka vuosi A1-kielenä. Tavoitteena on saada venäjä A2-valintoja riittävästi vuosittain, lisätä venäjän, saksan ja ranskan B2-valintoja sekä edistää tietoista kielenoppimista soveltamalla kielisalkkua.

A1 alku 1 lk	ENGLANTI	SAKSA	VENÄJÄ
A2 alku 5 lk	ENGLANTI	VENÄJÄ	
B1 alku 7 lk	RUOTSI		
B2 alku 8 lk	SAKSA	RANSKA	VENÄJÄ
B3 lukion I vuosi	SAKSA	RANSKA	VENÄJÄ, ITALIA, KIINA

KIELISALKKUTYÖSKENTELYN AIKATAULU ERI VUOSILUOKILLA A1-KIELESSÄ

1 LUOKKA. Joulukuussa lähetetään ensimmäisen luokan oppilaiden huoltajille kielitaitoa, kodin kielikäytäntöjä, kieli-valinnan perusteita sekä kielenopetus-toiveita käsittelevä kysely. Opettajat (tai praktikum-töitään tekevät opiskelijat) haastattelevat ensimmäisen luokan oppilaat ensimmäisen luokan joulukuussa. Näiden tulokset ovat kielenoppimiskertomuksen pohjana. Kevätlukukauden alussa alkaa vieraan kielen opiskelu yhdellä viikkotunnilla. Keväällä oppilaat suorittavat itsearviointin: osaan tietyt numerot, värit, vaatteet, eläimet, koulutavarat jne.

2 LUOKKA. Oppilaat arvioivat itseään yksinkertaistetun kielenoppimiskertomuksen avulla sekä osan: Minä kielenopiskelijana. Keväällä oppilaat arvioivat omaa kielitaitoaan: osaan tietyn määrän numeroita, verbejä, ostoskeskustelun, sääkeskustelun, paikanimiä jne.

3 LUOKKA. Oppikirjan itsearviointin avulla harjoitellaan omien taitojen tarkkailua. Opettajat valitsevat kielipassiin keskeisimmät osattavat taidot.

4 LUOKKA. Oppilaat jatkavat oppikirjan itsearviointeja opettajan ohjaama-

na. Opettajat valitsevat kielipassijunaan keskeisimmät taidot. Seuraavia aihepiirejä lisätään itsearviointiin:

- tervehtiminen, hyvästely, anteeksi-pyyntö
- voinnin kysely
- itsestä kertominen
- omistaminen
- osaaminen

5 LUOKKA. Taitotasojen itsearviointi aloitetaan, lisäksi lisätään strategiaosuutta arvioitavaksi. ”Minä kielenopiskelijana” täytetään ja verrataan kakkosluokalla täytettyyn paperiin. Lisätään rakennetietoutta.

6 LUOKKA. Oppilaiden kanssa yhdessä asetetaan opiskelun tavoitteet. Strategia-arviointi suoritetaan syksyllä. Keväällä taitotason itsearviointipaperit joko koulussa tai kotona. Kielisalkku kootaan seitsemättä luokkaa varten joko kansioon tai nettikansioon.

KIELIJUNA (Joensuun normaalikoulun käyttämä metafora) = KIELIPASSI.

Junan veturissa on oppilaan henkilötiidot, äidinkieli sekä vieraat kielet. Toisella sivulla junan ensimmäisessä vaunussa on kooste kaikista oppilaan opiskelemista kielistä ja niiden opiskelun taitotasosta. Tämä täytetään kuudennen luokan keväällä.

A1-KIELI (kukin vuosiluokka eri sivulla)

1. luokka: Keväällä itsearviointi; osaan x määrän numeroita, värejä, vaatteita, eläimiä, koulutavaroita jne.

2. luokka. Keväällä itsearviointi; osaan x määrän numeroita, verbejä, ostoskeskustelun, sääkeskustelun, paikannimiä jne.

3. luokka. Koostetaan tiivistelmä työkirjan työskentelytaitojen itsearvioinnista. Lisäksi "osaan"-kooste aihepiireistä jne.

4. luokka. Koostetaan tiivistelmä työkirjan työskentelytaitojen itsearvioinnista. Lisäksi "osaan"-kooste aihepiireistä rakenteista jne.

5. luokka. Koostetaan tiivistelmä työkirjan työskentelytaitojen itsearvioinnista. Lisäksi "osaan"-kooste aihepiireistä rakenteista jne. Lisäksi suoritetaan eri strategiataitojen arviointia.

6. luokka. Koostetaan tiivistelmä työkirjan työskentelytaitojen itsearvioinnista. Lisäksi "osaan"-kooste aihepiireistä rakenteista jne. Lisäksi arvioidaan eri strategiataitoja.

KOULUN ULKOPUOLELLA OPITUT KIELET

Havaintojani ja kokemuksiani eri maista ja kielistä irrallisena sivuna (esitäytetty tavaravaunu, jossa kolmionmuotoinen tila) Täytetään silloin, kun on oltu ulkomailla.

Oppilaan nimi _____ luokka ____

Havaintoja eri maista ja ihmisistä

- Oletko joskus käynyt ulkomailla? Missä?
- Oletko asunut muualla kuin Suomessa? Missä?
- Oletko tavannut ihmisiä, jotka ovat kohtoisin jostain muusta maasta kuin Suomesta? (Missä? Mitä te teitte?)
- Mitkä maat sinua kiinnostavat? Mikä/ Miksi?
- Missä haluaisit käydä? Miksi?

Havaintoja eri kielistä

- Tiedätkö mitä erilaisia kieliä on olemassa?
- Mikä on äidinkielesi? (Millä kielellä ajattelet?)
- Haluatko oppia jotain muita kieliä? Mitä?
- Osaatko sanoa jotain jollain muulla kuin suomen kielellä? (muu kuin äidinkieli / hyvää päivää, kiitos, näkemiin, minä rakastan sinua)
- Oletko kuullut täällä Suomessa erilaisia kieliä kotona? Pihalla? Koulussa? Kuka? Mitä kieltä?
- Oletko kuullut jossain venäjän kieltä? (Televisiossa?)

Kieltenopiskelu

- Mitä asioita haluaisit oppia sanomaan venäjäksi? Miksi?
- Mitä arvelet tunnilla tehtävän?
- Oletko käynyt koulun venäjänkerhossa? Mitä olet siellä tehnyt? Mitä asioita olet kerhossa oppinut?

2. Opettajien suuntaviittoa ja opetuskäytänteitä

2.1 Mihin kielisalkkua voidaan käyttää, Tuija Dalmo

Kielisalkkua voi käyttää hyvin monipuolisesti opetuksessa. Jos haluaa erityisesti syventää ja varmistaa jonkin uuden asian oppimista oli se sitten kielioppirakenteen käyttäminen omassa tuotoksessa (ks. imperfektikirjoitelma, osio 5.1, Esimerkki 2, 6.lk. tai eläintaulu, osio 5.1, Esimerkki 2, 3. lk.), kulttuurieroille hermistyminen (ks. Esimerkki ”Tea time” artikkelista Jaatinen ym. 2011) tai vaikka narratiivinen/identiteettiä vahvistava tavoite (ks. koulupolku, osio 5.2, Esimerkki 2, 9.lk.), niin opettaja voi liittää salkkutyön osaksi opetustaan. Olen huomannut, että salkkutyön avulla toteutettu ja oppilaan omaan käyttöön annettu kielellinen väline, esim. yksikön ja monikon osaaminen englannissa kolmannelle luokalla on osattu erityisen hyvin koossa – useimmiten kaikki osaavat sen.

Oman työn ja sen tekoprosessin itsearviointi/vertaisarviointi/opettajan arviointi sekä siihen johtaneiden seikkojen reflektointi aivan kädestä pitäen opettaa oppilaalle vastuuta ja omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistamista ja tunnustamista. Se, että palauttaa kirjoitelman myöhässä ja vaikeuttaa ryhmän työskentelyä prosessikirjoitelmatyössä, pudottaa arvosanaa, vaikka työ olisi miten hyvä.

Kielenoppimiskertomus ja omakohtaisten asioiden tuominen kieltentunneille vahvistaa motivaatiota ja yhteenkuuluvuuden tunnetta kielenryhmässä. Oman opiskelun arviointi ja tutkiminen kirjallisesti tekee nämä asiat näky-

viksi oppilaalle ja antaa niille painoarvoa kiireisessä koulutyössä. Kulttuuriset kokemukset herättävät keskustelua ja rohkaisevat myös muista maista tulevia oppilaita kertomaan esim. omien vaariensa monista vaimoista ja muista joskus varsin yllättävistäkin asioista.

Itsearviointeista ja palautteista opettaja saa kullannarvoista tietoa siitä, mitä oppilaat ajattelevat ja se auttaa opettajaa katsomaan peiliin eli reflektointiin ja suuntaamaan työtään. Näistä yhteisistä palautteista ja niistä käytävistä keskusteluista syntyy aivan itsestään luokkaan omia pelisääntöjä ja ilmapiiri tulee mukavammaksi ja arvostavammaksi kaikkia kohtaan.

2.2 Ajatuksia salkkutöistä, Eeva Regan

- Luokka, joka ei ole tottunut salkkutöihin, saattaa luulla, että työskentely on vapaata ja kevyttä. Alun ryöpsähdykseen täytyy varautua ja sen jälkeen työskentely saa oman muotonsa ja arviointeja myöten toimintaan totutaan.
- Luokan jo totuttua asiaan ohjeetkaan eivät välttämättä tarvitse olla aivan pikkutarkat. Usein olemme siirtyneet kirjan tehtävästä salkkutyöhön oppilaan idean ja ehdotuksen jälkeen. Silloin ohjeet syntyvät yhteisesti sopien.
- Tunnilla salkkutyöskentelyssä käytetään kaikkea mahdollista apua: kirjoja, sanakirjoja, kaveriapua, tiedonetsintää, yhdessä ajattelua.
- Vertaisarvioinnissa alaluokilla on hyvä aina pitäytyä positiivisissa kommentissa. Näin on myös nykyisessä arviointilomakkeessa. Se on periaatteena ilmapiirin kannalta tärkeää. Ei edes puheissakaan tuoda esiin negatiivisia asi-

oita muiden töistä.

- Vaikka nyt puhutaan verkkosalkusta, pienten oppilaiden salkkutyöt ovat mielellään usein käsin tehtyjä. Väriyty, koristelu, liimaaminen, leikkaaminen ovat arvoja sinällään. Heistä näkee, että se on mukavaa.
- Kieliluokassa kuuluu olla erilaisia materiaaleja ja välineitä saatavilla oppilaiden itse valittavana salkkutöitä varten. Keräilen värillisiä pahveja, vanhoja lehtiä, kuvia.
- Minusta parhaita salkkutyön hetkiä syntyy lattialla maaten ja kaverin kanssa omaan nurkkaan asettuen.
- Myös puhutuissa ja näytellyissä töissä suunnitteluvaihe tapahtuu parhaiten paperille luonnostellen omassa rauhassa. Suunnitelmiin voi sitten lisätä itsearviointia ja vertaisarviointia. Ne voi sitten monistaa kaikille ryhmässä työskenteleille salkkuun liitettäväksi.
- Opettajan kannattaa aina olla joustava oppilaan ehdotuksissa, jotka koskevat tehtävän suorittamista hiukan eri tavalla. Ne ovat usein hämmästyttävän hyviä. Joku osaa ajatella asian toisella tavalla ja suoriutuu silti ohjeiden mukaisesti.
- Salkkutöissä on muutenkin aina mukana opettajan hämmästyksen mahdollisuus. Aika usein voi ihastuneesti hämmästyä salkkutöiden parissa, koe-papereita tarkastaessa ei niinkään. Se on arvo sinällään.
- Kahteen edelliseen kohtaan liittyen salkkutyöt sallivat ja mahdollistavat paljon enemmän luovuutta ja uutta ajattelua kuin tavallinen työskentely. Sekä oppilas että opettaja hyötyvät.
- Kotona tehtäviin työosuuksiin liittyy aina se, että äiti tai isosisko auttaa kovin pontevasti. Siihen täytyy vain varautua. Sen näkee tietysti heti. Se ei aina prosessina ole näin pienillä niin kauheata. Aina se tietysti mainitaan.
- Joskus teemme niin, että useampi oppilas antaa vertaisarviointia. Siinä näkee hymyn leviävän hyvän mielen kanssa.
- Vertaisarviointia voi myös tehdä esim. auringonsäteiden muotoon työn reunan. Se näyttää hienolta seinälle kiinnitettynä ja tuo myös asian arvoa esiin hyvin.
- Olemme tehneet joskus pahvista askarrettavia ruusukkeita kun valitaan parhaita töitä vuoden lopussa. Ne konkretisoivat sen asian taas arvokkaasti. Saa aikaa ajatella ja tehdä itse.
- Joku saattaa olla työsään vaatimattomampi suorittaja mutta saada aikaiseksi aivan valtavan hienoja itsearviointeja tai suunnitelmia. Yksi tyttö kuvasi prosessiaan kerran jotenkin näin: ”En meinannut millään keksiä aihetta. Koko päivän olin miettinyt. Pompin sohvalla, mietin asiaa ja sitten äkkiä keksin...” Joku saattaa kertoa suunnitteluvaiheesta puoli sivullista.
- Isomman työn suunnitteluvaihe on hyvin omakohtainen. Usein etukäteen pyydetään oppilaita miettimään omia kokemuksiaan, elämäntilanteitaan ja hyödyntämään niitä työssä. Oma elämä ja identiteetti saavat siitä myös arvostusta.
- On ihan yhtä tärkeitä arvostaa kommentteissaan myös kuvitusta, suunnittelun perinpohjaisuutta, itsearviointia, jopa käsialaa. Jotain kehuttavaa aina löytyy. Arvokasta lahjakkuutta nekin ovat.
- Muutenkin kannustus on se oikea ote koko ajan.
- Salkkutöiden palautus sujuu parhaiten oppilas-opettaja-keskusteluna. Oppilaat arvostavat niitä tilanteita muu-

tenkin, ne ovat laadukkaita. Oppilas puhuu, opettaja kuuntelee. Arviointi sujuu silti.

- En osaa antaa arviointina salkkutyöstä mitään numeroa, opettajan arviointilomakkeen asiat ovat oikein hyviä. Oppilaat joskus ajattelevat osaamistaan liiaksi numeroina ja juuttuvat niihin.
- Kannattaa puhua oppilaan omasta vastuusta, ajankäytön suunnittelusta ym. jos mitään ei tahdo syntyä. Ei niin, että opettaja on jotenkin pahoillaan tai suuttunut.
- On aina niitä jotka eivät saa aikaiseksi mitään. Yrittävät, aloittavat uudestaan, hukkaavat ym. On tärkeää, että arvioinnissa ja palaverissa töiden vähäisyys tuodaan selkeästi esiin. Työkansio on hyvä väline silloin. Näkyy, että jotain on pielessä.
- Toisaalta on oppilaita, jotka eivät pärjää missään perinteisessä työskentelyn muodoissa. Salkkutyöt voivat olla silti hienoja tai edes ovat olemassa jos koheet, läksyt, ym. ovat heikkoja. Tällöin salkkutyöt auttavat oppilasta ja tukevat itsetuntoa.
- Jos töitä ja esityksiä kuunnellaan yhdessä, on yleisön arvostava asenne olennaista.
- Jos töitä asetetaan seinille muiden nähtäväksi, on niiden koskemattomuus tärkeitä.
- Itse salkut säilytän aina oppilaiden saatavilla. Muiden salkkuja ei ole kukaan koskaan tietääkseni tutkinut.
- Jos oppilas on hyvä jossain sellaisessa kuin vihkotyöskentely, pyydän liittämään niitäkin sivuja tai täysiä vihkoja salkkuun. Myös joku yksittäinen harjoitus saattaa olla erinomainen ja tallentamisen arvoinen.
- Kun esim. opetellaan epäsäännöllisiä verbejä, puhumme paljon eri tavoista

harjoitella sanoja. Joka vuosi käy niin, että joku oppilas keksii jonkin uuden tavan harjoitella sanoja. Paitsi, että lisäämme sen yhteiseen listaan, pyydän oppilasta laittamaan keksintönsä kuvauksen kansioonsa.

Kielenoppimiskertomus:

- Voi ottaa vain yhden ainoan kohdan, sen ajatuksen ja pohtia sitä.
- Sille kaikelle kuuluu antaa oma arvonsa. Opettaja voi monin tavoin näyttää, että tämä asia on arvokasta.
- Asialle kuuluu antaa runsaasti aikaa, niin että hitaammatkin saavat sen tehtyä.
- Jos on jotain muuta ”ilmassa” ja luokka jo valmiiksi levoton, kannattaa yrittää seuraavalla kerralla uudestaan.
- Asiaan voi palata ja pohtia jo kirjoittamaansa.
- Ajattelun kuuluu olla vähän tuskallista ja ”sattua päähän”.
- Tuijottaminen, voihkiminen ja ähkiminen ovat yrittämistä ja ajattelua.
- Luokka, jolle tämä on uusi asia, on hyvinkin hämmentynyt.
- Luokka, joka on tottunut reflektoimaan, aloittaa sujuvasti.
- Ajattelun ja pohtimisen kuuluu olla asia, joka kehittyy ja jota kehitetään.
- Käsiteltävistä asioista voi puhua ihan rauhassa etukäteen yhteisesti.
- Opettaja voi henkisesti valmistautua vastaamaan ”seitsemättä kertaa” samaan kysymykseen ” Mitä tarkoittaa...?” Aina on joku, joka ei kuuntele. Seuraavalla kerralla se tulee jo aluksi selvitettyä paremmin.
- Oppilas, joka tekee nopeasti ” Ok, ok, ok, ok ”- tyyppisen tuotoksen voi aina jatkaa ajatustaan sanalla ” koska... ” tai ” siksi, että...”.
- Käytän paljon tarinoita selvittääkseni

kielenoppimiskertomuksen tyyppisiä työskentelyjä. tarinat eivät ole mielestäni opettajan puhetta vaan elävät ihan itsenäisinä esim. piirustuksilla höystettyinä. Sadun tyyppisinä ilmiöinä tai kertomuksin yhdestä tytöstä joka istui tuossa...

Tarina-aiheitani ovat olleet mm. seuraavat:

Tavoitetarinat: Esim. *lite bättre, jääkiekkoilijat ja voitto.*

Esim. mäkihyppääjä ja kuinka hän hyppää kaksi metriä pitemmälle keskittymällä vain yhteen hypyn kohtaan. Esim. ojankaivaja, joka pohtii työtään suolla ja saa aikaiseksi sata metriä pidemmän ojan. Jne...

Mitä hullumpia tarinoita, sitä paremmin oppilaat kuuntelevat ja pohtivat "Miten se nyt sitten tämä höpötys liittyykään englannin opiskeluun?"

Aktiivisen oppijan tarinat: Esim: Silloin kauan sitten ennen vanhaan koulussa opettaja vain puhui, ei koskaan kysynyt oppilaiden mielipidettä... Nyt te saatte itse ajatella ja sanoa mielipiteenne opiskelunne osa-alueista ja sillä on myös väliä, se kehittää teitä, se on teidän oikeutenne tuoda julki, otetaan huomioon...

Kohtaamisen taidon tarinat: Esim: Ennen ihmiset asuivat koko elämänsä pienissä kylissä (Pekka, jonka piirrän ja kylän myös ja hänen kylänsä lapset). Nykyinen Pekka muuttaa koko ajan, joutuu uusiin ryhmiin, tapaa valtavasti ihmisiä. Esim. Tarina pojasta, joka tuli uuteen luokkaan ja joutui tyttöryhmään. Hän pärjäsi kaikkien yllätykseksi siinä loistavasti ja oli mallina muille pojille luokassaan. Esim: Suomalainen, joka ei uskalla kysyä ulkomailla keneltäkään kelloa ja myöhästyy lentokoneesta.

2.3 Käytänteitä opetustyön arjesta, Eeva Regan

- Oppilaiden sosiaaliset taidot ovat entisestään heikentyneet kaikkina näinä vuosina, jolloin olen aina pitänyt oppilaat ryhmissään.
 - Tietokoneen kanssa ajan viettäminen ei edistä sosiaalisia taitoja ollenkaan. Kieltäydyn virallisesti viemästä luokkia tietokoneluokkaan. "Tietokone ei voi tässä auttaa; oikeastaan se sulkee meitä inhimillisten kontaktien ulkopuolelle." (Timo Jantunen)
 - Tekemisen muoto on samalla tavoite. Pohdittu, perusteltu tapa toimia.
 - Yhteistoiminnallisuus ja toiminnallisuus yleensä on keskeistä.
 - Tunteet mukaan.
 - Opettajan ohje, opp. toimivat, ohje, toiminta. Opettaja harjoittelee koko ajan vähemmällä puheella selviytymistä.
 - Asetun virallisesti kannattamaan sosiaalisten taitojen kehittämisen lisäksi paperin ja kynien käyttämisen tunteen arvostusta. Yksi toiminta on ollut tällä saralla erityisen miellyttävä:
3. lk:n oppilaat leikkaavat itselleen ja kavereilleen valtavasta paperirullasta 20 cm leveän ja 3 m pitkän paperikaistaleen, joka kieritetään rullaksi. Se on nimeltään *I like* -rulla, johon kirjoitetaan lista asioista, joista pitää. Kuvittaan tai ilman kuvitusta. Ne rullataan kasaan ja säilytetään kaapissa. Seuraavana vuonna jatketaan niillä asioilla, joista silloin pitää, seuraavana lisää taas. Kasvaminen ja kehitys näkyy. Oppilaat loikoilevat pitkin lattiaa, juttelevat siitä mistä pitävät, auttavat toisiaan, etsivät tietoa, antavat tilaa toisilleen. Ne tunnit sujuvat aina todella hyvin.
- Väsymys ja levottomuus on usein myös

tietokoneen kanssa vietetyistä illoista ja öistä aiheutunutta. Yhä useammin oppilas puhuu nukkumisvaikeuksistaan. Joku heräilee yöllä tai menee liian myöhään nukkumaan.

- Istumapaikkojen vaihtaminen on sitkeätä puuhaa. Teen sen arpomalla keran kuussa. Melkein joka luokka saa aikaan yhden keskeytyksen ja keskustelun aiheesta kuinka toisiin ihmisiin suhtaudutaan.
- Katariina Hakalan tutkimus Helsinki 2007: pedagoginen tila, järjestys siinä.....
- Luokan järjestykseen liittyen olen aina yrittänyt saada luokassa aikaan sen, että oma pöytäni on sivussa ja huomaamaton. Sillä on paljon merkitystä.
- Opettaja ei laadi etukäteen jo valmiiksi uusia istumajärjestyksiä. Niistä neuvotellaan luokassa yhdessä tai ne arvotaan. Pyrkimyksenä on, että kaikkien kanssa pitää oppia tekemään työtä.
- Luokan säännöt ovat usein puheenaiheena. Ne ovat aina siinä lähellä. Säännöt ovat oppilaiden kanssa yhdessä sovitut ja tulevat toimivammiksi vuosi vuodelta.
- Pelisääntöjen määrittelyä: ”Oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka on neuvoteltu yhdessä osapuolten kesken ja koskevat niin oppilaita kuin opettajiakin; muutettavissa olevia sopimuksia. Muutoutuneet yhteisin neuvotteluin ja jokainen vastaa niistä omalta osaltaan; toimivat muistuttajina, joihin vedotaan rikkomusten sattuessa. Sanktioiden välttäminen, ihmisten muistuttaminen tehdyistä sopimuksista; sisältävät ”me” -muotoisia ilmauksia ja sanoja ”voi”, ”on mahdollista”, ”toivottavaa”. Ilmaistaan positiivisin tavoin ja sopimukseen ja periaatteisiin viitaten, ve-toavat keskinäiseen luottamukseen.”
- (Kuinka hienosti tämä sitaatti kuvaa-kaan yhdessä toimimista luokan tai koulun sisällä!)
- Ystävällisyys sanana on hyvin kattava ja toimiva. Käytän sitä näinkin: ”Esi-tä asiasi uudelleen ystävällisesti. Sano, että voisitko ystävällisesti siirtyä vähän kauemmaksi...” toimii hyvin monessa pulmatilanteessa. Kiteyttää sanana yh-dessä olemisen olennaisen sisällön.
- Koskaan aikaisemmin en ole istutta-nut oppilaita riveissä. Nyt muutamana viime vuonna olen niin tehnyt jonkin aikaa. Se ei edistä mitään. Sosiaaliset taidot eivät kehity yksin istuessa. Ol-laan kuin muinaisessa koulussa. Valta on opettajalla, alhaalla ovat oppilaat. Ei tilaa kohtaamiselle.
- Nyt keväällä 4-luokka istui noin kuu-kauden riveissä, pieni ryhmä, mahdol-lisimman kaukana toisistaan. Oli ollut tosi levotonta ja riitaisaa. Sitten huo-kaisten sovittiin, että kokeillaan, sujui-siko opiskelu nyt paremmin. Arvottiin paikat, tytöt ja pojat saatiin hienosti sekoitettua. Opettajalle tuli hieno het-ki: Taas heistä huokui se tyytyväisyys, tunti sujui paljon paremmin kuin ri-veissä istuen. Rauhallisten oppilaiden olo aktivoitui, levottomuus tasoittui. Taas tiesin ja näin suoraan edessäni, että näin sen pitää olla.
- Sama tapahtui toisen luokan kanssa. Ryhmissä he ovat sittenkin parhaim-millaan. Näin teimme viime viikolla.
- Kielen tunnilla on tapana puhetehtä-vän kohdalla nojautua lievästi vierus-toveria kohti ja puhua. Sitten äkkiä takaisin omaan tilaan. On siis hyvä is-tua jo valmiiksi ryhmässä, samoin kuin kaikkalainen kanssakäyminen on hy-vää. Tekemisen muoto on jo pysyvästi olemassa, ei väliaikaisena asiana.
- Kun on kerran nähnyt lukion tunnil-

la opettajan pyytävän oppilasta siirtymään toisen viereen puhetehtävää tekemään ja tämä kieltäytyy ja jää paikalleen, tajuan toiminnan ohjaamisen tärkeyden jo alakoulun kielen tunneilla.

- Puhumisen harjoittelu oli ennen vanhaan tehtävä näin: Etsittiin aito Oxfordin-englantia puhuva ihminen. Hänen kanssaan keskusteltiin. Nyt osataan jo neuvoa, että kaverin kanssa voi harjoitella puhumista oikein hyvin. Samalla tavoin voi harjoittaa kohtaamista siinä luokassa kaverin tai luokan oudomman oppilaan kanssa.
- Olen antanut lukukauden viimeisillä, ei niin tehokkailla läksyntekoviikoilla seuraavan läksyn: Puhu kotona englantia esim. 15 min. Oppilaat kertovat tekevänsä tehtävää vanhempien, kaverien, sisarusten kanssa. Hyvä tapa lisätä outoutta pärjäämiseen ihmisten kanssa tämäkin. Ne läksyt ovat aina mukavia, on hauska kuunnella erilaisia tapoja, joilla he selviävät niistä.
- *Show and Tell* toimii oikein hyvin. Oppilaat tuovat jotain omaansa, itsestään kertovaa, leluja, tavaroita, kuvia lemmikeistään, perheenjäsenistä Aluksi riittää 4 asiaa. Muut kuuntelevat hyvin.
- Kun ryhdymme tekemään salkkutöitä, "omia töitä", tunnen aina tekeväni hyvän teon. Oppilaat suuntautuvat omalla tavallaan tekemiseen. He pohtivat omia oppimisen tehtäviään. Yhteistyö on mukavaa.
- Monena vuonna hyväksi havaitsemani

salkkutyo:

Aihe: Kuvittele olevasi JOKU MUU. Voit olla kuka tahansa.

1. Suunnittele työ hyvin ja rauhallisesti
2. Etsi tietoa ihmisestäsi.
3. Kirjoita minä-muodossa
4. Itsearviointi ja kaveriarviointi.
5. Anna opettajalle suunnitelma, kirjoitelma, itsearviointi ja kaveriarviointi.
6. Arvioidaan kokeen arvoisena ja palautetaan keskustelemalla. Voi kuunnella / lukea muiden töitä.

- Auta kaveria! -lausetta toistan koko ajan. Samoin Ajatelkaa yhdessä! Neuvotelkaa ryhmässä! Ovat tehokkaita selkeitä pyyntöjä.
- Olen ottanut tavaksi sanoa aina oppilaan kysyessä asiaa: Onpas hyvä kysymys. Kuuntelen ja vastaan aina. Ihmettelemme sitten yhdessä kielen ihmeellisyyksiä.
- Lukukauden lopussa käyn keskustelun kaikkien oppilaiden kanssa.

3. Strategioita kielen eri osataitojen opiskeluun

3.1 Osataitojen harjoittelua 1, Joensuun normaalikoulu

Oppimaan_oppiminen 1.pdf

3.2 Osataitojen harjoittelua 2, Viikin normaalikoulu

Oppimaan_oppiminen_2.ppt

4. Kulttuurienvälisen oppimisen ja kulttuuritaitojen opiskelusta 1-9 luokilla, Tuija Dalmo, Eeva Regan

Kulttuurisen kohtaamisen kyvyt: empatia, erilaisten tunteiden havaitseminen ja niihin reagoiminen, monimerkityksisyyden käsittely, erojen ja yhtäläisyyksien havaitseminen, oman käytöksen säätely ja joustavuus, kommunikatiivinen kompetenssi, herkkyys käyttää kieltä oikein eri tilanteissa, tieto toisesta ihmisestä ja hänen elämästään eri kulttuureissa, tiedon tulkinta ja suhteuttaminen omaan kokemukseen sekä arvojen ja moraalin arvioiminen suhteessa omaan kulttuuriin.

Nämä kyvyt voidaan avata oppilaalle käsitettävään muotoon, esim. seuraavasti:

• Pystyn säätämään käytöstäni:
SUUTUTTAA, MUTTA SANON: HUOMENTA!

• Olen ystävällinen toisille
KIITOS!
OLE HYVÄ ISTU SIIHEN VAAN
SINÄ VOIT ALOITTA
TULE MEIDÄN RYHMÄÄN

• Otan toiset huomioon
HALUAISIKO JOKU MUUKIN KIRJOITTA
TAULULLE?
HALUATKO ISTUA TÄHÄN?

- Mietin miltä toisesta tuntuu
- Pystyn näkemään, miltä toisesta tuntuu
- Jos huomaan, että toisesta tuntuu pahalta, yritän auttaa tai pyydän opettajaa
- Haluan, että kaikilla on tunneilla hyvä olla ja että kaikki pystyvät opiskelemaan
- Ymmärrän, että ihmiset näkevät asiat eri tavalla, esim. samat asiat eivät ole kaikista hauskoja
- Ymmärrän, että kaikki eivät ole samantaisia, mutta silti yhtä tärkeitä
- Ymmärrän, että englantia puhuessani minun täytyy käyttää erilaisia ilmauksia kuin puhuessani omaa kieltäni

PLEASE

THANK YOU

DO YOU MIND

- Huomaan, että toisten elämä on erilaista kuin omani
 - Haluan tietää muista maista ja ihmisistä ja verrata tietoja omaan maahani ja elämäni
 - En aina pidä omia tapojani parhaina, vaan voin oppia uusia tapoja
- HAPPY HALLOWEEN**
HAPPY VALENTINE

5. Salkkutehtävistä hyvin toimivia esimerkkejä

5.1 Vuosiluokilla 1-6

Esimerkki 1. Eeva Regan

Kerro itsestäsi

Kielellinen tavoite: Sopii tehtäväksi milloin vain. On taitotasoista riippumaton. Osoittaa osaamista. Voi olla kirjoitettu, puhuttu tai molempia.

Oppimisstrateginen tavoite: Yksilötulos. Jos tuotokset säästetään vuosia, näkyy kehitys. Suullisesti toteutettuna arvokas tapa harjoitella puhumista, kuuntelua.

Kulttuurinen tavoite: osaa hahmottaa oman kulttuurin.

Identiteettiä tukeva tavoite: Pohtii itseänsä, arvostaa itseänsä, vertaa muihin.

Toteutus: Voi olla monenkin tunnin työ, mutta myös vain nopeasti tehty. Kuvi-teltukin. Toimii myös hyvin niin, että kuvittelee kertovansa itsestään vuosikymmenten päästä. Voi tehdä kaikilla kielillä. Voi olla myös puhuttuna / kaikille muille yhdessä / vain parille / vain ryhmälle / kaikille muille jokaiselle erikseen /

Itsearviointi, suunnitelma ja vertaisarviointi sisältyvät tekemiseen.

Ole joku muu

Sama kuin yllä. Pitää vain olla joku muu ihminen jossain muualla.

Kulttuuriset tavoitteet mukana: Tuo asiaan paljon uutta tietoa ja ymmärrystä toisesta ympäristöstä, vertailua omaan, toisena olemisen kuvittelua. Aivan loistava tehtävä parhaimmillaan.

Lisätoteutus: Voi antaa itse valita per-

soonan oman ajattelun ja mielenkiinnon pohjalta tai arpoa nimiä ympäri maailmaa. Voi myös antaa arpomalla ne tiedot, jotka pitää itsestä sitten kertoa.

I like

Kielellinen tavoite: Sanaston laajennus
Oppimisstrateginen tavoite: toisen auttaminen, avun pyytäminen, tiedon etsiminen, oman kehittymisen havainnointi, yhdessä työskentely, positiivisissa asioissa liikkuminen tuo ilmapiiriin hyviä hetkiä.

Identiteettiä tukeva tavoite: Hahmottaa itseänsä, kerätä myönteisiä asioita itsensä ympärille.

Kohtaamisen taitojen tavoite: Työskentely synnyttää paljon kiinnostusta muiden tekemisen suhteen. Erilainen tekeminen näkyy myös.

Toteutus: Pitkä vahva paperi, joka on jo valmiiksi taivutettu neljään osaan. Tarkoitus on joka neljänä vuonna alaluokkien koulussa listata asioita, joista pitää.

Arvioinnit: Kommentteja tekemisestä ja sen sujumisesta voi lisätä samalla alu-elle. Niin myös vertaisarviointeja

Please Draw

Kielellinen tavoite: Kuullunymmärtäminen, sanaston ja kieliopin harjoittelu, käy moneen kohtaan. Puhumisharjoitus.
Kulttuurinen tavoite: *Please* -sanan käyttö, toisen kuuntelun harjoittelu, *Pardon* -sanan käyttökin.

Oppimisstrateginen tavoite: Kuuntelu. Ymmärtäminen ja sen kuvaksi muuttaminen. Tekemisen hauskuus lisää aktiivisuutta. Auttaminen ja avun pyytäminen. Itsearviointi ja toveriarviointi sopivat hyvin tämän tehtävän jälkeen toiselle puolelle paperia.

Toteutus: Oppilaat istuvat neljän ryhmässä. Jokaisella oma tyhjä paperi. Jo-

kainen sanoo vuorollaan esim.: *Please draw a yellow cat on the house* (3. lk.), *Please draw an angry postman running on the fields with a broken box*. (5.- 6. lk.) Muut piirtävät omaan paperiin. Joskus voi olla yhteinen paperi.

Show and Tell

Kielellinen tavoite: Sopii jo pienille oppilaille, sopii kaikille. Voi sisältää pakollisen kielioppiharjoituksen, sanastoa, rakenteita.

Kulttuurinen tavoite: Käsitellään oman kulttuurin asioita. Kuunnellaan myös muiden asioita.

Oppimisstrateginen tavoite: suunnitella sanomaansa, puhua, kuunnella muita.

Identiteettiä tukeva tavoite: Kerrotaan omasta asiastaan muille. Kuunnellaan muita.

Toteutus: Joku tavara/ kuva/muisto/etc. kouluun ja kerro siitä muille. Suunnitelma paperille, ainakin tuotoksen pääpiirteet.

Itsearviointi ja toveriarviointi mukaan.

Äänitys / tallenteet

Toteutus: Kaikki mahdollinen on hyvää.

Oppilaat tekevät jo puhelimillaan esityksiä ihan itsekseenkin.

Itsearviointi ja toveriarviointit mukaan.

Imperfektitarina

Kielellinen tavoite: Imperfektin harjoitus, tarinan laadinta, jopa tyyllilajissa pyöryminen. Kirjoittaen / puhuen / näytellenkin

Oppimisstrateginen tavoite: Tarinan kehittämisen hallinta ja mitoitus. Pitkäkestoinen työskentely. Ajankäytön suunnittelu.

Kulttuurinen tavoite: Eri tyyllilajit antavat mahdollisuuksia.

Kohtaamisen tavoite: Tehdään yhdessä,

toimitaan yhdessä. Kiinnostus toisten tekemistä kohtaan.

Toteutus: Kerro mikä tahansa tarina.

Työn pituus ja työhön käytettävä aika sovitaan etukäteen.

Suunnitelma, itsearviointi, toveriarviointi.

My Best Friends

Identiteettiä tukeva toteutus: Hahmottaa itsensä myönteisessä valossa ystäväen avulla.

Oppimisstrateginen tavoite: Harjoitella ja osoittaa taitoaan.

Kielellinen tavoite: Laajat mahdollisuudet. Voi vaikka harjoitella *He likes* -rakennetta.

Kohtaamisen tavoite: Nähdä itsensä ja ystävänsä yhdessä erilaisuudesta huolimatta.

Toteutus: Kirjoitetaan / puhutaan kykyjen mukaan kavereistaan. Lemmikit ja sukulaiset mukaan lukien.

Itsearviointi ja toveriarviointit mukaan sujuvasti

Etsi englantia

Toteutus: Alkavassa englannissa heti aluksi kaikille tulee läksyksi etsiä kotoa tai ympäristöstään englantia. Yksi oppilas palasi asiaan puolen vuoden jälkeen ja sanoi, että eikö voisi ottaa sitä uudelleen läksyksi? Mikä ettei! Oppimisstrateginen tavoite: Avata silmät englannin runsaudelle arkielämässä. Korostaa informaalisen oppimisen mahdollisuutta. Kuunnella muiden löytöjä, kertoa omista.

Kielellinen tavoite: Sanaston, rakenteiden harjoittelu, luetun- ja kuullunymmärtäminen, kirjoittaminen. Muille löydöistä kertominen.

Kulttuurisen kohtaaminen: Kuulla muiden löydöistä ja heidän tavastaan etsiä

ja löytää tietoa omassa ympäristössään.

Ryhmän yhteinen esitys

Kielellinen tavoite: Laajat mahdollisuudet, mikä tahansa kielioppiasia, sanasto, rakenne. Kahvilakeskustelu, ruotsin imperatiivi-harjoitus ollut tosi hyvä, uuden ihmisen tapaaminen.

Opiskelustrateginen tavoite: neuvotella, puhua, kuunnella, ideoida, harjoitella.

Kohtaamisen tavoite: Loistava tapa selviytyä tehtävästä tietyssä ajassa ryhmänä. Menestyä muiden kanssa.

Kulttuurinen tavoite: Aiheena voi olla vaikka erilaiset tavat eri maassa.

Toteutus: Suunnittelu paperille, monistettuna lopuksi kaikkien ryhmäläisten salkkuihin. Harjoitteluhetki ja esitys kaikille.

Itsearvointi, toveriarvointi.

Esimerkki 2. Tuija Dalmo

1. salkkutyö Kolmannen luokan syksyllä, kun englantia on opiskeltu reilu kuukausi

Seinätaulu ryhmätyönä eläimistä

Kasvatuksellinen tavoite: opettaa lapsille ryhmätyöskentelyä, esim. yhteistä päätöksentekoa, toisen vahvuuksien käyttämistä ryhmän tavoitteen saavuttamiseen, esim. hyvä käsiala, toisten auttamista ja arvioimista, oman työskentelyn arvostamista oppimisvälineinä.

Kielellinen tavoite: oppia eläinten nimiä ja yksikön ja monikon ilmaisemisen ero englannin kielessä

Oppimisstrateginen tavoite: lapset oppivat ryhmässä toimimisen ja yhdessä tekemisen ja keskustelemisen kautta positiivista riippuvuutta ja näin opitun

mieleen painamisen ja ymmärtämisen tehokkuutta. Visuaalisesti suuntautuneet lapset oppivat alustavasti havaitsemaan tämän piirteen itsessään.

Toteutus: jokainen ryhmä saa ison värikköisen kartongin (ryhmä valitsee yhdestä värin) ja Lemmikki-lehtiä, joista jokainen valitsee yhden eläinkuvan ja leikkaa sen irti, yhdessä sovitaan eläinten sijoittelu ja nimeäminen sekä katsotaan, että kuvat tulevat katsottaessa oikein päin. Opettaja käy neuvomassa oikeinkirjoitusta ja sitä, miten kirjoitetaan, jos kuvassa on yksi eläin ja miten, jos eläimiä on monta. Ohje on nähtävissä myös taululla, jonne on piirretty kuva, jossa on yksi eläin, esim. kissan kuva ja *a cat* ja toisaalta kuva, jossa on kaksi koira, *dogs*.

Koska seinätaulu on luokan seinällä, reflektointia varten tehdään moniste, jossa on eläinten kuvia ja ne on nimetty yksikössä ja monikossa. Lapset arvioivat työnsä sujumista ja kertovat, mitä ovat oppineet työstä. Työ talletetaan kansioon, jossa on jokaisella lapsella oma työsalaku eli muovitasku, jossa on hänen nimensä.

Salkkutyön ja reflektoinnin yhteydessä tehdään kielioppiharjoitus, jossa lasten on ympäröitävä monikot sanajoukosta, jossa esiintyy sekä yksikömuotoisia, että monikkomuotoisia sanoja.

Jälkiseuranta: myös kokeessa oli tehtävä, jossa ympyröitiin monikoita.

Huomio: kun reflektointi ja monikko-tehtävä lisättiin tähän salkkutyön yhteyteen, asia oli opittu niin hyvin, että sellaisella luokalla, jossa oli paljon heikojakin oppilaita yksikään ei tehnyt kokeessa virhettä tässä tehtävässä.

2. salkkutyö kolmannen luokan keväällä (tai myöhemmässä vaiheessa)

Lehdykkä *Our Multicultural English Classroom* -puuhun luokan seinällä, jossa on lehdykkä jokaisesta ko. luokassa työskentelevästä oppilaasta.

Kasvatuksellinen tavoite: lapset oppivat ilmaisemaan itseään ja tuntemaan itseään sekä tuntemaan yhteenkuuluvuutta toisten englantia koulussa opiskelevien lasten kanssa. Tilanteessa on myös kielenkäytön autenttisuutta ja annos julkisuutta, koska kaikki luokassa käyvät lapset ja aikuiset näkevät nämä tuotokset heidän omilla nimillään ja kasvoillaan varustettuina. He oppivat pohtimaan, mitä haluavat itsestään julkisuuteen ja asiallisuutta sitä kautta.

Kielellinen tavoite: oppilas oppii kertoamaan itsestään, mikä on alakoulun opetussuunnitelman punainen lanka. Hän oppii tavallisimpia fraaseja itsestä kertomiseen ja mm. kielten nimiä.

Oppimisstrateginen tavoite: oppilas oppii käyttämään apuvälineitä tietyn tavoitteen saavuttamiseksi, esim. malleja ja sanakirjoja.

Toteutus: lapsille leikataan valmiiksi n. 10x15cm lehden muotoinen kartonki (jokainen luokka-aste on oman väriäinen). Lapsi saa kertoa itsestään englanniksi kaiken osaamansa, hän saa apua kalvolta *I am... I live... I like... I can speak...*

Jokainen saa koristella lehdykkänsä haluamallaan tavalla ja tuoda myös tarakuvan itsestään halutessaan lehdykkäänsä.

Valmiit lehdykät ripustetaan puuhun omaksi oksakseen ja säilyvät siellä kunnes lapsi lähtee yläkouluun tai muuten

vaihtaa koulua, jolloin hän saa työn mukaansa.

Reflektointi ja oman työn arviointi: koska työ on osa kokonaisuutta ja luokan seinällä, reflektointia ja arviointia varten otetaan kopio lehdykästä ja lapsi saa arvioida työn onnistumista ja sitä, mitä apuneuvoja hän käytti sekä omaa oppimistaan. Koska työssä ovat mukana myös kielet, hän voi myös oppia jotakin uutta myös oppilastovereistaan. Koska koulussamme on paljon mm. maahanmuuttajaoppilaita, saattavat lapset osata hyvinkin monia kieliä virallisen kieliohjelman ulkopuolelta. Arviointi ja kopio työstä talletetaan oppilaan salkkuun.

3. salkkutyö neljännellä luokalla

An Invitation to a Party

Kasvatuksellinen tavoite: lapset oppivat kohteliaita ilmaisumuotoja, ystävyyden merkitystä sekä tiedonvälityksen tärkeyttä.

Kielellinen tavoite: oppilas oppii kohteliaan kutsun, ajan ja paikan ilmaisuja, leikkejä, ruokia ja ilmoituspyynnön esittämistä.

Oppimisstrateginen tavoite: oppilas oppii omia vahvuusalueitaan, kekseliäisyyden hyväksikäyttöä, kuvallisen ilmaisun käyttöä, apuvälineiden ja sanalistojen käyttöä, avunpyytämistä tovereilta ja opettajalta. Arvioimaan tuotoksensa käyttökelpoisuutta todellisessa tilanteessa; viestin perillemeno.

Kulttuuritaitojen harjoittelua: oppilas oppii herkistymään eroille ja samuuksille eri kulttuureissa, ruokien ja leikkien samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia englantilaisten ja muun maalaisten syntymäpäiväjuhlien yhteydessä.

Toteutus: Lapset saavat värillisen A4-kokoisen paperiarkin. Ne taitetaan yhdessä opettajan ohjeen mukaan korteiksi. Kalvolta katsotaan jokaiselle neljälle sivulle tulevat asiat 1) kutsu juhliin 2) ohjelma: leikkejä ja kakunsyöntiä ym. ohjelmaa 3) menu 4) aika ja paikka ja yhteystiedot.

Reflektointi ja oman työn arviointi: arvioidaan erilliselle paperille, mitä työstä on opittu ja mikä siinä oli mukavaa ja mikä hankalaa. Arvioinnit talletetaan yhdessä tuotosten kanssa oppilaan salkkuun.

4. salkkutyö 4. luokalla

Welcome to Hervanta

Oppilaat tekevät omasta asuinalueestaan matkailumainoksen, jossa kuvataan jokin keskeinen ja olennainen asia asuinalueelta ja toivotetaan tulija tervetulleeksi.

Kasvatuksellinen tavoite: vahvistetaan oppilaiden yhteenkuuluvuutta ja yhtäläisyyttä asuinalueen kautta. Koska oppilaiden taustat ovat hyvin erilaiset ja kulttuurisia eroja on paljon on hyvä korostaa yhteistä asuinalueita ja sitä kautta tuttuja paikkoja ja maamerkkejä. Koska työ on tarkoitus julkaista koulun nettisivuilla on julkisuus ja asiallisuusspekti taas mukana kuvassa vaatimassa vastuullisuutta ja tietty autenttisuus myös sitä kautta.

Kielellinen tavoite: kielellinen tavoite on vaatimaton tervetuloivotuksen ja myönteisen lausuman muotoilu, mutta tärkeä.

Oppimisstrateginen tavoite: oppilaan omien vahvuuksien tarkastelu, joku on taitava kuvallisessa ilmaisussa, toinen

voi hyödyntää tietotekniikkaa tai tekstiä.

Kulttuuritaitojen oppiminen: herkiminen oman kautta toiseudelle, oman lähiympäristön arvostus.

Toteutus: voi toteuttaa vapaasti kartongille maalaamalla, vihkoon, tietokoneella kotona tai koulussa. Kunhan lopputulos on omalle asuinpaikalle kunniaksi oleva mainos ja tervetuloivotus. Malleja on hyvä olla, esim. oppikirjassa tai opettajan tuomina.

Reflektointi ja oman työn arviointi: Arvioidaan sinne, missä työkin on tehty, vihkoon tai paperille. Arvioidaan omaa työprosessia, työn sujumista ja mitä siitä on opittu, myös lopputulosta ja apuvälineitä. Laitetaan salkkuun, jos mahdollista alkuperäinen työ, kopio ja reflektointi/arviointi. Julkaistaan työ ja saadaan palautetta myös muilta.

5. salkkutyö viidennen luokan keväällä

Ireland is the Green Country

Tehdään jostakin viidennellä käsitellystä maasta salkkutyö vapaavalintaisella menetelmällä.

Kasvatuksellinen tavoite: Oppilaat oppivat tekemään itsenäisesti työtä ja käyttämään internetiä tiedon hankintaan ja käyttämään lähteitä asiallisella tavalla oman työn tukena, mutta ei kopioiden toisten tekstiä. Opitaan englantia puhuvista maista keskeisiä ja kiinnostavia asioita.

Kielellinen tavoite: Opitaan kertomaan laajemmin muistakin asioista kuin itsestä ja lähipiiristä, esim. omaan harrastukseen tai kiinnostukseen kohteeseen liittyen. Opitaan lukemaan pidempiä tekstejä englanniksi ja tiivistämään

ja referoimaan ja etsimään olennaista tietoa opettajan avustuksella.

Oppimisstrateginen tavoite: käytetään hyväksi omia vahvuuksia, suullista, kuvallista tai tehdään jostakin maasta kuvaus tai esitelmä hyödyntäen internetiä ja muita tietolähteitä.

Kasvatuksellinen ja tiedollinen tavoite: opitaan käyttämään internetiä kirjallista kerrontaa oman vahvuusalueen mukaan joko vahvistaen tai hyödyntäen maksimaalisesti. Opitaan käyttämään apuvälineitä laajasti, esim. internetiä, kirjoja, sanakirjoja jne.

Kulttuuritaidollinen tavoite: opitaan kiinnostumaan ja kertomaan toisista kulttuureista, etsimään yhtäläisyyksiä ja eroja ja kunnioittamaan vierasta kulttuuria. Voi tietysti kertoa myös omasta maastaan katsoen sitä ulkoapäin.

Toteutus: valitaan vapaasti esitelmä, seinätaulu, kirjoitelma, samoin työtapa, parin kanssa, yksin tai ryhmässä. Käytetään vapaasti valittavia tietolähteitä, kirjoja, internetiä, haastatteluja tms.

Reflektointi/arviointi annetaan vihkysymyksiä ja arvioidaan ja kerrotaan omasta työskentelystä ja siitä opituista asioista.

Tallennetaan salkkuun ainakin selostus omasta työstä ja mahdollisesti sinne mahtuvat tuotokset.

Mahdollisesti myös luokkalehti ja etsintäkuulutus viidennen luokan keväällä.

6. salkkutyö kuudennen luokan keskivaiheilla

Imperfektikirjoitelma prosessikirjoituksen

Työ ja sen toteutus:

- kirjoitetaan vapaasti valittavasta aiheesta tarina imperfektissä – haluttaessa voi käyttää valmista kuvasarjaa apuna.
- korjataan kirjoitelma
- kirjoitetaan kirjoitelma puhtaaksi tekstinkäsittelyohjelmalla
- kursivoidaan imperfektit
- lisätään kuva ClipArtistista
- tulostetaan kahtena kappaleena; itselle ja salkkuun

Kasvatuksellinen tavoite: opitaan itsenäistä työskentelyä, opitaan viemään aloitettu työ loppuun ja tekemään siitä pidemmällä aikavälillä ja etappeina. Opitaan oman työn arvostamista.

Kulttuurinen tavoite: opitaan kertomaan omaa tarinaa ja sitä kautta hahmottamaan omaa ja toisen identiteettiä.

Kielellinen tavoite: opitaan kertomaan mennessä ajassa imperfektimuotoja hyväksi käyttäen.

Oppimisstrateginen tavoite: opitaan käyttämään apuneuvoja, katsomaan imperfektimuotoja tarvittaessa oppikirjasta. Nähdään käytännössä, että juuri opitusta on hyötyä.

Tietotekniikan opetuksellinen tavoite: opitaan tekstinkäsittelyä: otsikointia, leipätekstin kirjoittamista, kursivointia ja kuvan lisääminen tekstiin sekä tulostus.

Arvioidaan lopullinen tuotos/kirjoitusprosessi itsearviointina, toveri-arviointina ja opettajan arvioimana. Oppilaat saavat työn sekä kotiin näytettäväksi vanhemmille, että salkkutyöksi kansioonsa. Kirjoitelmatyön sujumisesta ja onnistumisesta keskustellaan myös kevään oppilas/opettaja -arviointikeskusteluissa.

Esimerkki 3, Ursula Viita-Leskelä

1) 3lk. kevät saksa: salkkutyö

Hexenküche: noidan ravintolan ruokalista

Kielellinen tavoite: ruokasanaston opettelu ja oman hassun ruokalistan laatiminen saksaksi, eli ruokasanojen kirjoittaminen. Ääntämisen harjoittelu lukemalla tuotos ääneen.

Toteutus: oppilaat laativat erilliselle paperille kotitehtävänä noidan ravintolan ruokalistan annetun mallin (*Soft mit Salz*) mukaisesti. Kaikkien yhdistelmien tulee olla jollain lailla inhottavia. Ruokalistan voi myös kuvittaa.

Seuraavalla tunnilla jokainen oppilas tulee dokukameralla esittelemään kammottavimman ruoka-annoksensa. Voidaan äänestää koko luokan inhokki. Ruokalistat laitetaan luokan seinälle kaikkien tutustuttaviksi ja siirretään lopuksi saksan kansioon, jossa olevista töistä oppilas valitsee kevätlukukauden lopussa mieluisimman ja perustelee valintansa.

2) 3 lk. kevät englantia: salkkutyö

Message in a bottle

Kielellinen tavoite: sanaston kertaus ja lauseiden tuottaminen

Kasvatuksellinen tavoite: harjoitella yhdessä toimimista ja puheenvuoron antamista jokaiselle

Toteutus: Tutkitaan oppikirjan kappaleessa esiintyvää kuvaa pullosta, jossa oli viesti. Opetellaan sana *Message in a bottle*. Oppilaat jaetaan 3-4 hengen ryhmiin, joista jokainen saa oman pullon, jonka sisällä on viesti. Viestit on kirjoitettu osaksi kuvavihjeinä. Ryhmä selvittää viestinsä yhdessä ja kirjoittaa näkyviin kuvavihjeissä olleet sanat. Tekstin

ääneen lukemista harjoitellaan yhdessä.

Jokainen ryhmä tulee vuorollaan luokan eteen ja esittelee ratkaistun viestinsä kameralla koko luokalle. Jokainen ryhmän jäsen lukee vuorollaan yhden lauseen ääneen, oppilaat ovat itse päättäneet järjestyksen.

Jatkotyöskentely: Oppilaat saavat tyhjän paperin, johon laativat oman pulloposti-viestinsä englanniksi ja kuvittavat sen halutessaan. Viestit esitellään koko luokalle ja laitetaan lopuksi luokan seinälle.

Itse- ja toveriarvioinnin harjoittelu: Oppilas kirjoittaa viestinsä kääntöpuolelle suomeksi, mitä mieltä oli tehtävästä ja mitä oppi sitä tehdessään. Sitten toinen luokkatoveri tutustuu viestiin ja kirjoittaa kääntöpuolelle, mikä hänen mielestään siinä oli hyvää.

3) 5lk. saksa A1/ englantia A2 kevätlukukausi: salkkutyö *Eläinesittely*

Kielellinen tavoite: opetella kirjoittamaan eläimestä vieraalla kielellä, kuvailemaan sen ulkonäköä, elinympäristöä, kertoa mitä se syö ja osaa tehdä

Oppimisstrateginen tavoite: oppilaat oppivat etsimään tietoa eläimistä ja kuuntelemaan toistensa tuotoksia

Toteutus: Kun on tutustuttu oppikirjassa oleviin lyhyihin teksteihin eläimistä ja eläinsanoihin, jokainen oppilas kirjoittaa kotitehtävänä esittelyn kahdesta listassa olevasta eläimestä. Oppikirjassa esitellyistä eläimistä ei saa kirjoittaa. Oppilaat ohjataan etsimään tietoa eläimistä eri lähteistä. Tekstin voi kuvittaa.

Seuraavalla tunnilla jokainen oppilas vuorollaan lukee yhden esittelynsä, mutta ei mainitse esittelyn eläimen nimeä. Muu luokka yrittää arvata, mistä eläimestä on kyse. Lopuksi esittelyt laitetaan luokan seinälle kaikkien nähtävillä.

le.

Mikäli opettaja haluaa, ne voidaan arvioida samoin kuin 3. luokan pullopositit (ks. kohta 2), tai arvio voidaan jättää vuoden loppuun kaikkien salkkutöiden tarkastelun yhteyteen.

4) 6lk. kevätlukukausi: projektityö

Saksa A1: kaupunkiesittely. Kaupunki voi olla mikä tahansa, kunhan esittelijä on itse käynyt siellä. Oppikirjassa esitellyt kaupungit eivät kelpaa. Esityksessä täytyy olla jokin henkilökohtainen havainto.

Englanti A1: Suomi. Kerätään aluksi yhdessä käsitettä englanniksi asioita, jotka liittyvät jotenkin Suomeen. Ne voivat olla vuodenaikoihin liittyviä, henkilöitä, Suomessa asuvia eläimiä, ruokia, Joulupukki, Muumit, jokin bändi tai urheilulaji ym. Jokainen oppilas valitsee itselleen yhden aiheen, josta kirjoittaa n. 5-10 lauseen esittelyn englanniksi.

Englanti A2: Lontoo. Oppikirjassa kerrotaan yleisesti Lontoosta, ja tekstin käsittelyn jatkoksi kerätään yhdessä luetelo Lontoon nähtävyyksistä ym. paikoista. Jokainen oppilas valitsee yhden asian, josta laatii n. 5 lauseen englanninkielisen esittelyn. Opettajalta saa tarvittaessa kuvia esitykseen. Ryhmästä riippuu, esitetäänkö tuotoksia luokan edessä vai laitetaanko ne kollaasiin luokan seinälle.

Kielellinen tavoite: harjoitella vieraan kielen käyttöä asiatekstin tuottamisessa ja sen esittämisessä muulle ryhmälle

Oppimisstrateginen tavoite: opetella lähteiden kriittistä käyttöä ja itsenäistä työskentelyä, sekä harjoitella toveriarviointia ja arvioinnin perustelemista

Kasvatuksellinen tavoite: oppia antamaan palautetta rakentavalla tavalla ja päästä eroon mahdollisesta esiintymis-

pelosta.

Toteutus: Oppilaat laativat projektityönsä itsenäisesti kotona, kunhan se on ensin käynnistetty yhdessä tunnilla. Työn tekemiseen annetaan aikaa n. viikko, jonka jälkeen puhtaaksikirjoittamaton tuotos tuodaan opettajalle nähtäväksi. Opettaja käy läpi pahimmat kielelliset virheet ja antaa vihjeitä jatkokäsittelyyn. Oppilaat kirjoittavat työnsä puhtaaksi ja esittelevät ne vuorollaan koko ryhmälle. Tähän varataan aikaa ryhmän koosta riippuen 3-4 tuntia, mutta esittelyihin ei käytetä koko tuntia.

Oppilas voi elävöittää esitystään kuvilla jne., ja esityksessä ei tarvitse mainita kaikkia kirjoituksessa olevia seikkoja.

Toveriarviointi: Muu ryhmä arvioi esitystä kirjallisesti vihkoonsa, kriteereinä ääntäminen, sanavarasto, sujuvuus (jota ei saa sekoittaa puhenopeuteen!) ja esittäminen. Vihkoon kirjoitetaan esittäjän nimi ja kaikista 4 kohdasta annetaan plussia yhdestä kolmeen. Yhden plussan saa, jos uskaltaa sanoa jotain. Esityksen jälkeen esittäjä saa aplodit ja opettaja kyselee eri oppilailta annettuja pisteitä ja niiden perusteluja. Samalla voi antaa vihjeitä siitä, mikä tekee esityksestä onnistuneen, ja varoittaa kopioimasta tekstiä suoraan netistä – yleensä se joutaa ääntämisvaikeuksiin ja kuulijakunta protestoi, kun ei ymmärrä mitään.

Lopuksi työt laitetaan kielisalkkuun tai – Lontoo-esittelyjen ollessa kyseessä – luokan seinälle koottavaan Lontoo-kollaasiin.

5) Puheprojekti luokat 3-6

Kasvatuksellinen tavoite: oppilaiden esiintymispelon vähentäminen ja toisen kuuntelemisen oppiminen

Kielellinen tavoite: kielen suullinen käyttö, opittujen asioiden jatkuva esillä

pitäminen

Toteutus: Yksi oppilas tulee tunnin alussa luokan eteen puhumaan jostain sovitusta asiasta. Järjestys sovitaan yhdessä oppilaiden kanssa, ja oppilailla on näkyvissä kulloiseenkin tehtävään liittyvä ohjeistus ja vihjeitä (lauseen alkuja, sanoja tms.).

Puheprojektin voi alkaa 3. luokan keväällä.

Englannintunnilla se alkaa *Show and Tell* -tuokiona: oppilas esittelee muille jonkin omistamansa esineen, usein kotoa tuodun lelun, ja kertoo ensin viikonpäivän ja nimensä sekä kaksi lausetta esineestään: *I've got a ... It is ...*(adj). Jos ei ole muistanut tuoda esinettä kotoa, voi esitellä vihkonsa, kynänsä tms. – keväällä 2011 yksi oppilas riisui sukkansa ja esitteli sen!

Saksantunnilla aloitamme Sääsammakko-aiheella: oppikirjassa esiintyvä sammakko pääsee televisioon meteorologiksi, ja kertoo päivän sään. Jokai-

sella oppilaalla on sammakkovuoronsa. Sammakko on pehmoeläin, ja televisiona toimii pahvilaatikko, josta on taitettu pohja sisään. Kun yksi kierros on käyty läpi, oppilaat ovat oppineet kellonajat, ja säätiedotukseen liitetään seuraavalla kierroksella kellonaika.

Projekti jatkuu joka vuosi, puheenaiheet vaihtelevat opetettujen asioiden mukaan ja esitykset pitenevät: 6. luokalla oppilaat kertovat esim. päiväyksen, kellonajan, sään ja 5 lauseella itsestään ja harrastuksistaan, tai menneen ajan aikamuotoa käyttäen mitä tekivät eilen/viikonloppuna/joululomalla jne. Opettaja auttaa tarvittaessa. Kun projektin aloittaa 3. luokalla, kukaan ei kyseenalaista toimintaa, ja yleensä oppilaat kyselevät heti syksyn alussa vuorojaan. Tuotoksia ei arvioida eikä nauhoiteta, mutta tottuminen esiintymään luokan edessä auttaa projektitöiden esittämisessä.

Esimerkki 4, Eila Kuokkanen ja Kaija Perho

Salkkutöiden aiheita vuosiluokittain /
englanti

Luokat 1-2

- piirros itsestä/ ystävästä ja nimeäminen
- piirroksia opetelluista sanoista (kouluesineet, hedelmät, lelut luontoon liittyvät sanat jne.) ja sanojen kirjoittaminen kuvien viereen
- erilaisia tuttuja asioita/ esineitä väritettäväksi ja värien kirjoittaminen
- lomakuvien piirtäminen, vuodenaikojen piirtäminen ja kuvien asioiden nimeäminen

3. luokka

This is me: oma kuva ja itsestä kertominen, nimi, ikä, mistä pitää, mistä ei, mitä osaa tehdä, mitä ei ... (kun edetään oppimisessa niin kertomusta voi jatkaa ja laajentaa)

My Pet: lemmikkiaihe tulee aina esille

3. luokan aiheissa ja oppilas voi kertoa omasta lemmikistään ja ellei lemmikkiä ole voi kertoa lemmikistä, jonka haluaisi. Kertomukseen liitetään kuva (piirros, lehtikuva, valokuva).

Wild animals / Zoo: oppilaat piirtävät villieläimiä ja värittävät kuvat, sitten kuvista kootaan oma eläintarha isolle kartongille. Eläintarhan aitoihin ja häkkien laitoihin kirjoitetaan eläinten nimet englanniksi.

Family / MyFamily: oman perheen kuvaus, piirros, johon kirjoitetaan ketä kuvassa on, ja kun on opittu kertomaan myös millainen jokin henkilö on, kirjoitetaan kuvan viereen/alle (esim. *mother – she is nice, father – he is tall* jne.)

My home / My room: kotiin ja asumi-

seen liittyvän sanaston vahvistaminen kuvaamalla omaa kotiympäristöä. Voidaan antaa apua kirjoittamiselle esim. *I havein my room.* jolloin oppilas kirjaa kertomukseensa mitä ja millaisia esineitä, tavaroita hänen kotonaan, huoneessaan on.

Food and drink: voidaan piirtää tai koota esim. lehtikuvista ”*favourite food, drink*”, tai tehdä esim. *Favourite menu*

4. luokka

Itsestä ja perheestä kertomista voi syventää, kun on sanavarasto karttunut oppilas pystyy laajemmin kertomaan ominaisuuksista ja tekemisistä, harrastuksista jne. ...

My hobby: kiitollinen aihe oppilaan salkkutyöksi. Antaa oppilaalle tilaisuuden kertoa asiasta, joka on hänelle tärkeä ja kiinnostava.

Farm: maatilan elämää ja eläimiä. Työ voidaan tehdä pari- tai ryhmätyönä tai sitten oppilas tekee oman farminsa.

Ruokaaihe: Menu ja mahdollisesti keskustelu ravintolassa / tarjoilijan ja asiakkaan keskustelu.

Invitation: kutsu syntymäpäiväjuhliin. Kutsuun kirjataan milloin, mihin kelloaikaan ja missä kutsut ovat. Voidaan liittää kutsuun ”menu” eli mitä tarjoillaan ja myös ohjelma siitä, mitä juhlissa tehdään (pelejä, leikkejä...)

Pulloposti: esim. avunpyyntö autiolta saarelta, vain viesti jollekin ja pyyntö vastauksesta jos ja kun viestin joku satuu löytämään.

5.luokka

Wanted / Missing: tehdään etsintäkuulutus tai katoamisilmoitus. Henkilökuvauksessa sanavarastoa on jo paljon ja pystytään kuvaamaan ulkonäköä tarkemmin (pitkä/lyhyt, tumma/vaalea, ki-

harat/ suorat hiukset, kalju, arpia, pisma ja vaatteet jne..).

Hobbies: esitellään kuvin ja kertoen erilaisia harrastuksia.

Henkilökuvaus: esim. lehdestä otetaan kuvia, joista oppilas valitsee itselleen mieluisan ja kertoo ko. henkilöstä.

Annetaan kuvan henkilölle nimi, ammatti, kuvaillaan perhe, harrastukset, lemmikit, mitä henkilö tekee/ ei tee, mistä pitää/ mistä ei, mitä hänellä on / ei ole jne... Harjoitellaan yleispuheesä.

Cartoon Characters: oppilas kuvaa omaa suosikkiahmoaan ja perustelee myös miksi pitää juuri siitä hahmosta.

Vaatesanasto: *What is he/ she wearing?* tai *What are they wearing?* Erilaisia kuvia tai oppilaan piirtämiä kuvia, joista kirjoitetaan, mitä henkilöllä/ henkilöllä on yllään.

School Uniform: tämä esille kulttuurisena erona oman koulumme ja Britannian koulujen välillä.

Vaateaiheeseen liittyen on myös hyvä tehdä ostostilanteita, joissa käydään läpi tavalliset vaatteita/asusteita ostaessa tarvittavat sanonnat. (tervehdykset, hinnan, värin, sopivan koon tiedustelu, sovittaminen, mielipiteen kertominen, ostoksen maksaminen jne.) Ostostilanteen voi tehdä myös sarjakuvana tai oppilaat esittävät laatimansa tilanteen ja videointi tulee salkkuun.

The UK : maan esittely ryhmätöinä. *England, Scotland, Wales, Northern Ireland.* Liput, pääkaupungit perusfaktat ja kuvia teksteineen.

Ireland: samoin esiteltynä kuin edellä.

London: tavallisimmat nähtävyydet Sopii hyvin ryhmätyöksi. Oppilaat esittelevät jonkun kohteen joko yksin tai parin kanssa. Kootaan julisteeksi tai esitteeksi/lehdeksi.

Juhlapäivät : kootaan kulttuuritietoa esim. *Halloween, Guy Fawkes, Christmas, Valentine's Day, St. Patrick's Day, Easter, May Day...*

Sarjakuva: erilaisiin kertomuksiin ja legendoihin liittyen oppilas tekee sarjakuvan aiheesta. Piirtää itse tarinan ja tekstittää puhekuplat.

6. luokka

Aiheet laajenevat yhä etäisempiin maihin ja eri maiden ja niiden tärkeiden, tunnettujen paikkojen esittely on hyvä aihe salkkutyölle.

Australia: *Australian animals, Uluru (Ayer's Rock), The Great Barrier Reef, Aborigines jne...*

New Zealand: *Maoris, Kiwis,* ihmisten esittelyn lisäksi maan esittelyä.

Minkä tahansa maan esittely, missä englantia puhutaan äidinkielenä tai vierallisena kielenä.

This is me: kuudesluokkalainen voisi kirjoittaa esittelyn itsestään (nimi, ikä, harrastukset, ajatukset englannin opiskelusta, mieliaineet, mistä pitää/ ei pidä, mitä tekee mielellään/ei tee...). Tämä voisi olla vaikka kirje tulevalle englannin opettajalle yläkouluun siirryttäessä.

Kertomus mennessä ajassa: joko mielikuvitustarina (esim. Halloween story) tai kertomus omasta lomasta. Missä oli, mitä teki, näki, koki...

5. 2. Vuosiluokille 7-9

Esimerkki 1, Arja Kujansivu

Kielisalkusta keskusteltaessa olen usein kuullut epäileviä kommentteja siitä, että salkkutyöskentely toisi vain ylimääräistä, paljon aikaa vievää lisätyötä normaalin opiskelun lisäksi. Näin asian ei

kuitenkaan tarvitse olla. Salkkutyöt voidaan liittää luontevaksi osaksi normaalia tunti- ja kotiläksytyöskentelyä.

Olen koonnut tähän joitakin esimerkkejä töistä, joissa oppilaani ovat hyödyntäneet juuri oppimaansa tai opiskeltavana olevaa asiaa joko tunnilla tai kotitehtävänä työstäen. Esimerkiksi työkirjoissa on runsaasti varsin mekaanisiakin tehtäviä. Ne voidaan hyvin korvata paitsi oppilaan omina esimerkkilauseina myös aiheeseen sopivana salkkutyönä. Olen huomannut, että menettely lisää myös oppilaan motivaatiota.

Salkkutöitä suunniteltaessa vain mielikuvitus on rajana. Esimerkkini eivät ole mitenkään kielisidonnaisia. Itse olen käyttänyt niitä yläkoulussa niin A- kuin B-kielissäkin.

- Uutta kielioppiasiaa, aikamuodot, sivulauseet, adjektiivin taivutus ym. harjoitellaan sisällyttämällä niitä omiin kertomuksiin. Tuotoksia tarkastellaan myöhemmin parin tai ryhmän kesken ja saadaan näin tarvittaessa korjausapua mahdollisiin virheisiin. Työt voidaan laatia myös ryhmätyönä.
- Tekstikirja/työkirja: Tekstissä esiintyy esim. joku kuvitteellinen henkilö tai henkilöitä. Kuvittele, mitä heille kuuluu 10-15 vuoden kuluttua (tai tietyn ikäisenä) ja kehittele siitä oma ”juttu”.
- Opiskeltavan kappaleen aihe historiaan/tulevaisuuteen liittyvä. Kuvittele itsesi kyseiselle aikakaudelle johonkin rooliin ja kerro elämästäsi.
- Tekstikirja/työkirja: Aiheena esim. ravintolassa asioiminen. Kuvittele ja kuvaile ravintola-/kahvilaympäristö (tunnelma, sisustus, asiakkaat, mahdollinen taustamusiikki jne.), miksi tietty asiakkaat ovat paikalla, mitä tilaavat, mitä keskustelevat jne. Mm. tästä aiheesta ovat jotkut oppilaani laati-

neet ryhmätyönä näytelmän, joka on sitten esitetty luokalle tai isommalle kuulijakunnalle esimerkiksi koulun kielivalintatapahtumassa. Matkustaminen, kaupassa asiointi tai muu vastaava tilanne voidaan toteuttaa samalla tavalla. On oiva tapa harjoitella kirjoittamisen lisäksi myös suullista viestintää ja esiintymistä.

- Tekstikirjan kappale/ työkirjan juonellinen tehtävä: Oma kertomus, jossa toisenlainen juoni tai loppu. Alkuasetelma siis sama, mutta juoni etenee ja päättyy eri tavalla. Oppilaat saavat aikaiseksi uskomattoman monta eri versiota. Kun kertomukset luetaan muulle ryhmälle, tulee lisäksi harjoiteltua sekä suullisen kielen käyttöä että kuullun ymmärtämistä.
- Laadi runo tekstikappaleen aihepiiristä.
- Tekstikirja/työkirja: Tekstissä esiintyy joku henkilö. Kirjoita kirje tekstin henkilölle, tekstin sanastoa hyödyntäen.
- Kuvittele uusi identiteetti kirjassa esiintyvälle henkilölle ja kerro hänen elämästään.
- Teksti-/työkirjan kuva (henkilö/henkilöt): Keksi kuvan pohjalta kertomus. Kuka/keitä, ikä, perhesuhteet, miksi on/ovat juuri tällä paikalla, mihin menossa, mitä tekevät työkseen, tulevaisuuden suunnitelmat jne.
- Opiskeltava teksti käsittelee eri ammatteja tai on oltu TET-harjoittelussa: Jonkin ammatinharjoittajan haastattelu kirjallisena, suullisena, videointina.
- Laadi käsitellyn tekstin pohjalta sarjakuva/sarjakuvia. Sopii hyvin myös ryhmässä toteutettavaksi. Esimerkiksi aiheesta liikenneonnettomuus eräs ryhmä laati laajan sarjakuvanomaisen jatkokertomuksen, jota he työstiivät aina sopivasti muun työskentelyn

lomassa. Seinälle kiinnitettynä tämä upeajuoninen ja kuvitettu kertomus oli sitten kaikkien tarkasteltavana.

- Lyhyt lehti-ilmoitus (treffi-ilmoitus, kadonnut/löydetty tms.). Suunnittele sen pohjalta tarina.
- Maantieteellisten tekstien sanaston hyödyntäminen esim. laatimalla matkailumainos jostain muusta, itseä kiinnostavasta kohteesta. Voi olla sekä kirjallinen että suullinen, esim. oppaan roolissa tehty videotyö, jossa esitellään omaa kotipaikkakuntaa.

Esimerkki 2, Tuija Dalmo

1. salkkutyö 7. lk. syksyllä

Perinteinen My Summer -kirjoitelma

Kielellinen tavoite: Käyttää alakoulussa opiskeltua imperfektiä omakohtaisessa tarinassa. Opettajalle erinomainen diagnostinen väline kartoittaa oppilaiden kirjallista osaamista opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa: imperfektin käyttö, päälauseiden/sivulauseiden käyttö vrt. kirjallisen osaamisen kriteerit.

Psykososiaalinen tavoite: Opettaja saa usein uusia oppilaita seitsemännelle luokalle ja voi näin tutustua oppilaidensa elämään ja usein saada tietoa mahdollisista ongelmakohtista. Oppilaat kertovat usein ns. rivien välistä uniongelmistaan, kaverisuhteistaan, suhteistaan vanhempiinsa, asemastaan perheessä jne. Tarvittaessa opettaja voi ohjata oppilaan terveydenhoitajan tai kuraattorin juttusille jo tässä vaiheessa. Myös erilaiset oppimisvaikeudet, kuten lukihäiriö tms. paljastuu opettajalle jo tässä varhaisessa vaiheessa.

Kulttuurinen tavoite: Opettaja voi kirjoitelmista lukea matkakokemuksista ym. kulttuurisista kokemuksista ja hyödyntää niitä vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa ja ottaa niitä esille opetuksessaan.

Oppimisstrateginen tavoite: Oppilas saa kokemuksen siitä, että hän pystyy käyttämään omaksumaan vierasta kieltä ja juuri oppimaansa rakennetta jonkin hänelle merkityksellisen asian kertomiseen. Oppilas saa kokemuksen työn saattamisesta loppuun ja saa siitä palautetta. Tähän palataan arviointikeskustelussa jakson lopussa.

Narratiivinen/oppilaan identiteettiä tukeva tavoite: Oppilaan elämään ja yläkouluun siirtymiseen liittyvät tuntemukset ja kokemukset liitetään ajalliseen jatkumoon sekä hänen elämässään, että kielenoppimispolussaan.

Toteutus: Syksyn ensimmäisillä englannin tunneilla kirjoitetaan uuteen vihkoon kirjoitelma *My Summer* ja oppilaita kehoitetaan käyttämään aikamuotoja monipuolisesti. Parhaat osaavat jo harjoitusten kokeilla eri aikamuotoja haluamiensa asioiden ilmaisemiseen, vaikka niitä ei vielä alakoulun opetussuunnitelman mukaan ole opetettu. Tämä toimii hyvin johdantona uusien aikamuotojen opettamiseen.

Tämä sama toimii soveltuvin osin myös yhdeksännen luokan ruotsin opetuksessa, vaikka oppilaat usein tarvitsevat hiukan enemmän tukea kirjoittelun kirjoittamiseen ja tällöin se toimii kertauksena kahdeksännellä opetellusta imperfektistä. Ruotsin opiskelu lähtee hyvin liikkeelle, kun tavoitteena on jonkin merkityksellisen asian kertominen kohdekielellä. Se lisää motivaatiota.

Salkkutyö 2. 8. lk. keväällä tai 9. lk. syksyllä

Past Present Future

Kielellinen tavoite: Pohtia aikaa ja sen ilmaisemista eri aikamuodoin. Oppia eri aikaa ilmaisevat sanat englanniksi. Oppilaiden aikakäsitys on vielä hatara. Ympäristösanaston omaksuminen. Voidaan toteuttaa myös kirjoitelmana tai power point -esityksenä, jolloin painotukset eri tavoitteiden suhteen ovat hieman erilaisia. Opettaja tai oppilas voi valita toteutustavan.

Kulttuurisen kohtaamisen tavoite: Hahmottaa omaa elämää ja omien valintojen vaikutusta globaalisti.

Oppimisstrateginen tavoite: Yksilötyönä - omien vahvuuksien hahmottaminen ja lähteiden käyttö, esim. kuvallinen ja esteettinen esittäminen, vahvuus kohdekielessä, ajattelullinen vahvuus jne..

Yhteistoiminnallisena työnä - omien ja oppilastoverien vahvuuksien hahmottaminen, kuten edellä, neuvottelu, arvonäkökulmien valinta ja toteutuksen suunnittelu yhdessä.

Narratiivinen/oppilaan identiteettiä tukeva tavoite: Hahmottaa omaa elämää ja arvovalintoja ja omien valintojen vaikutusta omaa identiteettiä ilmaisevina elementteinä sekä kaupallisuuden vaikutusta omaan elämään ja arvovalintoihin (aikakaus- tai luontolehtien käyttö lähdemateriaalina kuvitukseen jne.).

Toteutus: Yksilö- tai ryhmätyönä. Valitaan kaksi näkökulmaa 1) oma elämä menneisyys/nykyisyys/tulevaisuus

tai 2) ympäristönäkökulma menneisyys/nykyisyys/ tulevaisuus tai molemmat. Toteutetaan sei-

näytyönä, johon leikataan kuvia ja kirjoitetaan sanastoa tai piirretään ja kirjoitetaan. Työt ripustetaan seinälle ja niistä keskustellaan.

Samantapainen työ on triptyykinä *ideal life – real life – horror scenario*, jossa myös voidaan ottaa individualistinen tai yhteiskunnallinen näkökulma ja toteuttaa se yksilö- tai ryhmätyönä. Tavoitteet ovat samankaltaiset.

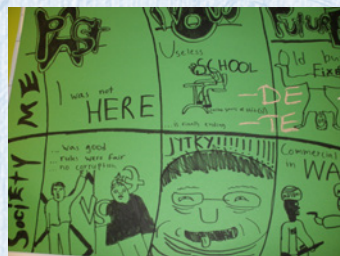
Salkkutyö 3. 9. lk. keväällä

Koulupolku englanniksi

Kielellinen tavoite: Oppia eri kouluasteisiin liittyvä sanasto ja kouluasteiden nimet englanniksi.

Psykososiaalinen ja ohjauksellinen tavoite: Oppilas kertoo tätä työtä tehdessään usein omista suunnitelmistaan ja tavoitteestaan elämässään ja seuraavalle kouluasteelle siirtymisestään. Nämä asiat konkretisoituvat ja oppilas näkee itsensä koulutuksellisessa jatkumossa varhaiskasvatuksesta senioriasteelle asti. Myös koulupudokkuudesta keskustellaan ja työelämään siirtymisestä ja tämänkin sanasto otetaan mukaan työhön.

Kulttuurisen kohtaamisen tavoite: Eri-laiset koulujärjestelmät eri maissa herättävät keskustelua. Eri maista ja eri paikkakunnilta muuttaneet nuoret tuovat oman lisänsä keskusteluun ja heille on erityisen tärkeää nähdä itsensä koulutuksellisessa jatkumossa. Myös eri ikäkausien näkeminen jatkumossa ja oman itsen hahmottaminen eri ikäkausina ja

eri yhteisöjen sekä yhteiskunnan jäsenenä ja eri viitekehyksissä kehittää kulttuurista herkkyyttä ja toiseuden ymmärtämistä oman itsen kautta.

Narratiivinen/oppilaan identiteettiä tukeva tavoite: Elämänkaari-tehtävä, joka luo oppilaan omaa kertomusta ns. kehdosta hautaan. Eriyksen tärkeä ja motivoiva eri maista ja kulttuureista sekä muuten muista kouluista ja eri paikkakunnilta tulleille nuorille.

Toteutus ja menetelmät:

1. vaihe: Tehdään yhdessä opetuskeskustelussa koulupolku taululle tms. (myös vihkoon) elämänkaaren muodossa. Opettaja kysyy ja antaa lisää sanoja, joita ei löydy oppimateriaalista tai oppikirjasta, esim. *drop out*, *curriculum* tms. Keskustellaan oppilaiden toiveista, kokemuksista ja tulevaisuuden suunnitelmista.

2. vaihe: Oppilasryhmille jaetaan kartongit (3–5 oppilasta). Jokainen oppilasryhmä valitsee yhden kouluasteen:

- päiväkotia
- esikoulu
- alakoulu
- yläkoulu
- 2.aste lukio/ammattikoulu
- yliopisto/ammattikorkeakoulu

- aikuiskoulutus/ammattillinen kasvu
- ikäihmisten yliopisto

Oppilasryhmän koon mukaan voidaan yhdistellä tai tehdä useampi työ.

3. vaihe: Jokainen ryhmä toteuttaa valitsemastaan kouluasteesta seinätyön, jossa on kouluasteen nimi ja runsaasti kouluastetta kuvaavaa englanninkielistä sanastoa ja erilaisia kuvia. Muutoin toteutus on vapaa, esim. sarjakuvamainen, luettelonomainen, kollaasimainen tms.

4. vaihe: Työt ripustetaan kronologiseen järjestykseen seinälle – niistä muodostuu koulupolku/elämänkaari. Työhön voidaan tällöin viitata ja palata opetuksessa ja tehdä esim. kirjoitelmia eri aikamuodoissa eri elämänvaiheista ja eri kouluasteista.

Salkkutyö voidaan toteuttaa myös digitaalisessa muodossa, esim. powerpoint -esityksenä, mutta olisi tärkeää toteuttaa myös vaihe 4, jotta elämänkaari jää näkyväksi tuotokseksi.

Powerpoint-esitys Kielisalkun esittelyyn, Tuija Dalmo, Anne-Marie Grahn-Saarinen, Eeva Regan

[Kielisalkun esittely.ppt.](#)

